

Hoe overleef ik
zonder de
schrijfdokter?

Opbouw van deze flits

1. ChatGPT (of ChatCPB) denkt mee: een demonstratie
2. Wees elkaars schrijfdokter: de leesbuddy
3. Andere handige tools
4. Lessons learned

≡ NotebookLM

Bronnen

Alle bronnen selecteren

PDF 10 december.pdf

Surviving Without a Writing Doctor: ChatGPT and Peer Feedback

Instellingen

Delen

A

Veelgestelde vragen

Studiemateriaal

Inhoudsopgave

Tijdljn

Overzichtsdocument

Surviving Without a Writing Doctor: Cha...

00:00 / 10:23

Samenvatting

Dit document beschrijft een afscheidsworkshop over effectief schrijven zonder een 'schrijfdokter'. De auteur presenteert ChatGPT als een hulpmiddel voor het ontwerpen en structureren van teksten, maar benadrukt vooral het belang van peer feedback en het gebruik van een 'leesbuddy'. Concrete voorbeelden van prompts en ChatGPT's reacties illustreren hoe de AI ingezet kan worden bij het ontwikkelen van tekstplannen en het ontvangen van kritische feedback. De auteur pleit voor een verschuiving van individuele feedback van een 'schrijfdokter' naar een collaboratief proces met collega's, waarbij het geven van feedback even waardevol is als het ontvangen ervan. Het document biedt praktische tips en voorbeelden om dit proces te optimaliseren.

Voorgestelde vragen

Hoe helpt wederzijdse feedback schrijfvaardigheden te verbeteren?

Wat zijn de voor- en nadelen van ChatGPT als schrijftool?

Hoe optimaliseert een tekstplan het schrijfproces significant?

Chat bekijken

1 bron

Begin met typen...

* Notebookhandleiding

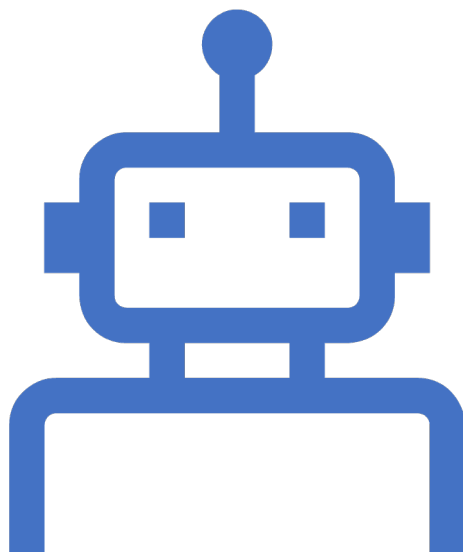
NotebookLM kan fouten maken, dus dubbelcheck de uitvoer.

How to survive....
Podcast van deze flits
gemaakt met NotebookLM

(totale duur 12 minuten)

ChatGPT (of ChatCPB) denkt mee....

Prompt 1

Ik schrijf een artikel over deeleconomie, bedoeld voor een breed publiek. Mijn lezers zijn maatschappelijk bewust en kritisch. Ik wil ze informeren en inspireren maar niet sturen.

Geef me *drie alternatieve verhaallijnen* voor mijn artikel in de vorm van tekstplannen met vragen. Elk tekstplan heeft 5 paragrafen. Geef voor elke paragraaf de overkoepelende vraag. Geef elk plan een aansprekende titel mee.

Plan 1: De deeleconomie als motor voor duurzaamheid en gemeenschapszin	Plan 2: De deeleconomie: revolutie of marketinghype?	Plan 3: De deeleconomie als spiegel van onze samenleving
1. Wat is de deeleconomie precies? 2. Waarom wint de deeleconomie aan populariteit? 3. Welke successen heeft de deeleconomie al geboekt? 4. Wat zijn de risico's of kritiekpunten? 5. Hoe kunnen we bijdragen zonder naïef te zijn?	1. Is de deeleconomie echt nieuw? 2. Wie profiteert eigenlijk van de deeleconomie? 3. Wat zijn de maatschappelijke gevolgen? 4. Zijn er alternatieven voor de commerciële platforms? 5. Wat betekent dit voor onze toekomst?	1. Wat onthult deeleconomie over onze behoeften en waarden? 2. Wat drijft de groei van de deeleconomie? 3. Welke spanningen komen hierdoor naar voren? 4. Hoe beïnvloedt dit onze relaties en gemeenschappen? 5. Wat kunnen we hiervan leren over de toekomst van onze economie?

Prompt 2

Werk nu elk tekstplan uit in een tabel. De 1e kolom bevat verhalende paragraaftitels, de 2e kolom bevat de kernvraag die de paragraaf beantwoordt zoals je al eerder gaf, de 3e kolom geeft de korte antwoorden (de kernboodschappen van de paragraaf). Gebruik kernachtige tekst, volledige zinnen zijn niet nodig.

Plan 1: De deeleconomie als motor voor duurzaamheid en gemeenschapszin	Plan 2: De deeleconomie: revolutie of marketinghype?	Plan 3: De deeleconomie als spiegel van onze samenleving
1. Wat is de deeleconomie precies? 2. Waarom wint de deeleconomie aan populariteit? 3. Welke successen heeft de deeleconomie al geboekt? 4. Wat zijn de risico's of kritiekpunten? 5. Hoe kunnen we bijdragen zonder naïef te zijn?	1. Is de deeleconomie echt nieuw? 2. Wie profiteert eigenlijk van de deeleconomie? 3. Wat zijn de maatschappelijke gevolgen? 4. Zijn er alternatieven voor de commerciële platforms? 5. Wat betekent dit voor onze toekomst?	1. Wat onthult de deeleconomie over onze behoeften en waarden? 2. Wat drijft de groei van de deeleconomie? 3. Welke spanningen komen hierdoor naar voren? 4. Hoe beïnvloedt dit onze relaties en gemeenschappen? 5. Wat kunnen we hiervan leren over de toekomst van onze economie?

Plan 2: De deeleconomie: revolutie of marketinghype?

Paragraaf	Vraag	Antwoord
1. Inleiding	Wat is deeleconomie?	Systeem waar mensen via platforms spullen/diensten delen. Minder bezit, meer toegang. Principe: duurzaam, goedkoop, flexibel. Voorbeelden: Airbnb (huizen), Peerby (spullen), SnappCar (auto's). Maar: is delen nog echt 'delen', of vooral commercie nu?
2. De heruitvinding van delen	Is de deeleconomie echt nieuw?	Nee, delen doen we al eeuwen: lenen, ruilen. Nieuw zijn platforms (Airbnb, Uber), die maken het groter en makkelijker. Maar ook commerciëler: veel draait nu om winst en data.
3. Winnaars en verliezers	Wie profiteert van de deeleconomie?	Sommige mensen besparen of verdienen wat: Vinted (kleren), TaskRabbit (klusjes). Maar de echte winnaars zijn de grote platforms (Uber, Airbnb). Zij regelen weinig voor sociale of ecologische impact.
4. De impact op onze samenleving	Wat zijn de maatschappelijke gevolgen?	Kansen: minder verspilling (Peerby), gedeeld vervoer (SnappCar), flexibele huizen (Airbnb). Problemen: uitbuiting van werkers (Deliveroo), hogere huren (Airbnb-steden), druk op wijken door toeristen. Balans is lastig.
5. Alternatieven	Zijn er alternatieven voor commerciële platforms?	Ja. Coöperatieven als Fairbnb (eerlijk toerisme), Buurauto (buurtauto's), en community-initiatieven zoals Thuisafgehaald (maaltijden delen). Focus meer op sociale impact, minder op winst.
6. Trend of revolutie?	Wat betekent dit voor onze toekomst?	Grote vraag: duurzame shift of slimme marketing? Platforms als Fairbnb/BlaBlaCar kunnen samenwerken bevorderen. Maar grote spelers (Uber/Airbnb) blijven dominant. Hangt van ons af: hoe sturen/reguleren we dit?

Prompt 3: Draai de rollen om

Nu ben je een van mijn lezers. Je weet veel van het onderwerp af en je bent kritisch.

Beantwoord voor elk tekstplan dat je zojuist gaf de volgende vragen:

1. Geeft het tekstplan een duidelijk beeld van de verhaallijn en inhoud van de tekst?
2. Welke vragen komen bij je op?
3. Welke overgangen vind je minder helder?
4. Wat mis je?
5. Wat is de kernboodschap van dit artikel, denk je?
6. Zie je voor jou overbodige informatie?
7. Vind je alle koppen passend en aantrekkelijk?

Nummer je opmerkingen volgens deze lijst en licht ze toe.

Prompt 3

Nu ben je een van mijn lezers. Je weet veel van het onderwerp af en je bent kritisch.

Beantwoord voor elk tekstplan dat je zojuist gaf de volgende vragen:

1. Geeft het tekstplan een duidelijk beeld van de verhaallijn en inhoud van de tekst?
2. Welke vragen komen bij je op?
3. Welke overgangen vind je minder helder?
4. Wat mis je?
5. Wat is de kernboodschap van dit artikel, denk je?
6. Zie je voor jou overbodige informatie?
7. Vind je alle koppen passend en aantrekkelijk?

Nummer je opmerkingen volgens deze lijst en licht ze toe.

2. Welke vragen komen bij je op?

Antwoord van ChatGPT:

- . Ga je nog dieper in op hoe platforms als Uber en Airbnb data gebruiken?
- . Hoe verhoudt de deeleconomie zich tot regelgeving en belastingen? Behandel je dit ook?
- . Onderzoek je ook de rol van gebruikers? Bijv.: wat motiveert hen – financiële prikkels of duurzaamheid?

3. Welke overgangen vind je minder helder?

Antwoord van ChatGPT:

De overgang tussen hoofdstuk 3 *Winnaars en verliezers* en hoofdstuk 4 *De impact op onze samenleving* kan vloeiender. Het zou nuttig zijn om kort te verwijzen naar hoe de verdeling van winsten en lasten ook maatschappelijke gevolgen heeft. Dit kan de samenhang versterken.

4. Wat mis je?

Antwoord van ChatGPT:

- . Een duidelijkere positionering van jouw visie als auteur. Waar sta jij in het debat over de deeleconomie?
- . Concrete data of statistieken als onderbouwing van bepaalde uitspraken, zoals de groei van platforms of de ecologische impact.
- . Meer aandacht voor culturele verschillen: hoe wordt de deeleconomie in verschillende landen ervaren?

Plan 2: De deeleconomie: revolutie of marketinghype?

Paragraaf	Vraag	Antwoord
1. Inleiding	Wat is deeleconomie?	Systeem waar mensen via platforms spullen/diensten delen. Minder bezit, meer toegang. Principe: duurzaam, goedkoop, flexibel. Voorbeelden: Airbnb (huizen), Peerby (spullen), SnappCar (auto's). Maar: is delen nog echt 'delen', of vooral commercie nu?
2. De heruitvinding van delen	Is de deeleconomie echt nieuw?	Nee, delen doen we al eeuwen: lenen, ruilen. Nieuw zijn platforms (Airbnb, Uber), die maken het groter en makkelijker. Maar ook commerciëler: veel draait nu om winst en data.
3. Winnaars en verliezers	Wie profiteert van de deeleconomie?	Sommige mensen besparen of verdienen wat: Vinted (kleren), TaskRabbit (klusjes). Maar de echte winnaars zijn de grote platforms (Uber, Airbnb). Zij regelen weinig voor sociale of ecologische impact.
4. De impact op onze samenleving	Wat zijn de maatschappelijke gevolgen?	Kansen: minder verspilling (Peerby), gedeeld vervoer (SnappCar), flexibele huizen (Airbnb). Problemen: uitbuiting van werkers (Deliveroo), hogere huren (Airbnb-steden), druk op wijken door toeristen. Balans is lastig.
5. Alternatieven	Zijn er alternatieven voor commerciële platforms?	Ja. Coöperatieven als Fairbnb (eerlijk toerisme), Buurauto (buurtauto's), en community-initiatieven zoals Thuisafgehaald (maaltijden delen). Focus meer op sociale impact, minder op winst.
6. Trend of revolutie?	Wat betekent dit voor onze toekomst?	Grote vraag: duurzame shift of slimme marketing? Platforms als Fairbnb/BlaBlaCar kunnen samenwerken bevorderen. Maar grote spelers (Uber/Airbnb) blijven dominant. Hangt van ons af: hoe sturen/reguleren we dit?

Voorbeelden van prompts

- Stel een lijst op van mogelijke kritische vragen van mijn lezers.
- Hier zijn twee alternatieve verhaallijnen. Geef bij elke verhaallijn aan wat de effecten zijn en in welke situatie deze de beste keuze is.
- Geef een opzet voor een piramidestructuur voor mijn artikel over...
- Zet mijn methodische kopjes om in meer aansprekende thematische kopjes.
- Geef suggesties voor een aantrekkelijke titel plus ondertitel.
- Bedenk een metafoor voor mijn onderzoeksvraag. (Geef er meerdere)

Als er al tekst is:

- Hoe bouwt deze alinea precies voort op de voorgaande?
- Heb je bewust een trechtervorm gekozen voor deze tekst?
- Hoe zou dit tekstdeel eruitzien in piramidevorm?
- Welke 25% van de tekst zou je kunnen missen?
- Doe een voorzet voor een samenvatting die alleen de kernboodschappen bevat; schrijf geen tekst maar maak een tekstplan.

**Wees elkaars
schrijfdokter:
de leesbuddy**

Voorwaarden voor effectieve feedback

Een leesbuddy is een frisse lezer en niet direct inhoudelijk betrokken (*the curse of knowledge!*).

De leesbuddy geeft feedback vanuit het perspectief van jouw beoogde lezer.

De leesbuddy stelt vooral vragen en geeft zijn reactie op je tekstplan of tekst.

Rollen en werkwijze

De schrijver formuleert een specifieke feedbackwens, liefst op het niveau van het (nog slanke) tekstplan.

De leesbuddy volgt de feedbackvragen van de schrijver.

Voer een gesprek – beperk digitale feedback

Voordelen: Tijdwinst + gefocuste feedback

Gebruik feedbackvragen als:

1. Geeft het tekstplan een duidelijk beeld van de verhaallijn en inhoud van de tekst?
2. Welke vragen komen bij je op?
3. Welke overgangen vind je minder helder?
4. Wat mis je?
5. Wat is de kernboodschap van dit artikel, denk je?
6. Zie je voor jou overbodige informatie?
7. Vind je alle koppen passend en aantrekkelijk?

Mijn advies

- Gebruik ChatGPT/CPB vooral ook voor reflectie op je schrijfplan in een heel vroeg stadium. Daarna als kritische meelezer die suggesties kan geven voor ‘hoe anders’ of ‘hoe beter’.
- Zet elkaar in als schrijfdokter. Wees elkaars leesbuddy op tekstplan-niveau – vooraf aan het tekstplanseminar.
- Onderscheid inhoud en opbouw/verhaallijn scherper en eerder in het schrijfproces.

Nog meer tools voor schrijvers

- ChatPDF of AI Assistant in PDF: reflectie op jouw tekstinput, de tool leest en analyseert voor jou
- Perplexity.ai, SciSpace.com, Elicit.com: meerdere functies, ook video!
- Quillbot.com: parafraseren, grammatica, AI-detectie, plagiaat-detectie: beperkte NL functies maar zeer uitgebreid Engels
- AnalyzeMyWriting.com: complexiteit en zinslengte (gemiddelde en spreiding)
- Voyant Tools: <https://voyant.lincsproject.ca/> : je tekst in grafieken en visuals
- <https://notebooklm.google.com/>: podcast van je tekst

Kijk verder op:

<https://wetenschappelijkschrijven.nl/schrijfdokter-cpb/>

1e workshop (feb 2024) over ChatGPT en AI tools (handout)
met voorbeelden van prompts voor feedback op teksten

Ook voor alle handouts van de flitsen van de afgelopen tien jaar.

Lessons learned

- Jullie kunnen het zelf.. maar dan wel met een kritische lezer tegenover je
- De vette zin werkt!
- *Tekstuele* peer feedback is onontbeerlijk
- Ik was niet echt een schrijfdokter, meer een lifestyle coach

Dank!

Met veel dank aan het CPB voor het vertrouwen en de vrijheid waarin ik 10 jaar lang mijn werk voor jullie met heel veel plezier heb kunnen doen.

